

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โครงการจัดการพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพ : การพัฒนากลไกทางเศรษฐกิจ และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์นกอพยพและใช้ประโยชน์ที่ดินที่อยู่อาศัยของนกอพยพอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เครือข่ายนกอพยพปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่

รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร

สิงหาคม 2566

เสนอโดย

บริษัท เทสโก้ จำกัด

ข้อมูลบรรณานุกรม

โครงการจัดการพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพ : การพัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์ และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์นกอพยพและใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เครือข่ายนกอพยพปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่

รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร

ผู้จัดทำ	กองจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 118/1 อาคารทิปโก้ 2 ถนนพระรามที่ 6 แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ / โทรสาร 0 2265 6560
ผู้ศึกษา	บริษัท เทสโก้ จำกัด 21/11-14 ซอยสุขุมวิท 18 ถนนสุขุมวิท แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ 0 2258 1340 โทรสาร 0 2258 1313
การอ้างอิง	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2566 โครงการจัดการพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพ : การพัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์ และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์นกอพยพและใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เครือข่ายนกอพยพปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่
คำสืบค้น	การพัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์ และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์นกอพยพและใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เครือข่ายนกอพยพปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่
พิมพ์เมื่อ	สิงหาคม 2566
จำนวนพิมพ์	5 เล่ม
จำนวนหน้า	40 หน้า
ผู้พิมพ์	บริษัท เทสโก้ จำกัด โทรศัพท์ 0 2258 1320 โทรสาร 0 2258 1313

สงวนลิขสิทธิ์ในประเทศไทย ตาม พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

โดย สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2566

คำนำ

พื้นที่นกอพยพเป็นพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์นกอพยพและถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพ ภายใต้ความร่วมมือระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคี คือ โครงการความร่วมมือพันธมิตรสำหรับการอนุรักษ์นกอพยพและการใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพอย่างยั่งยืน ในเส้นทางการบินเอเชียตะวันออก-ออสเตรเลีย (Partnership for the Conservation of Migratory Waterbirds and the Sustainable Use of their Habitats in the East Asian – Australasian Flyway หรือ East Asian – Australasian Flyway Partnership : EAAFP) ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างประเทศในเส้นทางการบินเอเชียตะวันออก-ออสเตรเลียและองค์ระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็น 1 ใน 9 เส้นทางบินหลักของนกอพยพทั่วโลก ความร่วมมือดังกล่าว เพื่อการอนุรักษ์นกอพยพและแหล่งที่อยู่อาศัยของนกอพยพ เนื่องจากนกอพยพมีบทบาทสำคัญต่อการคงอยู่ของสิ่งมีชีวิต ตลอดจนรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ

สำหรับพื้นที่ปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่ เป็น 1 ใน 3 แห่งของประเทศไทยที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่เครือข่ายนกอพยพ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในฐานะหน่วยงานประสานงานกลางอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ตามโครงการความร่วมมือพันธมิตรสำหรับการอนุรักษ์นกอพยพและการใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพอย่างยั่งยืน ในเส้นทางการบินเอเชียตะวันออก – ออสเตรเลีย (EAAFP) แห่งแรกของประเทศไทย เล็งเห็นความสำคัญจึงได้ดำเนินการโครงการจัดการพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพ : การพัฒนาไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์นกอพยพและใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เครือข่ายนกอพยพปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่ ครอบคลุมพื้นที่อำเภอเมืองกระบี่ และอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ พบนกชายเลนทั้งหมด 27 ชนิด มี 25 ชนิด เป็นนกอพยพชนิดที่มีความสำคัญระดับโลก เช่น นกทะเลขาเขียวลายจุด (Nordmann's Greenshank) นกหัวโตทรายเล็ก (Lesser Sand Plover) นกหัวโตทรายใหญ่ (Greater Sand Plover) นกหัวโตชาดำ (Kentish Plover) นกซ่อมทะเลออกแดง (Asian Dowitcher) และนกน็อตใหญ่ (Great Knot) เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของชุมชน ตลอดจนเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ ซึ่งต้องเกื้อกูลและพึ่งพาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ โดยการศึกษาสถานภาพ ตลอดจนเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ เพื่อพัฒนาไกและมาตรการทางด้านเศรษฐศาสตร์ ในการส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ในพื้นที่อย่างยั่งยืนตามบริบทของพื้นที่ ตลอดจนเพิ่มศักยภาพทางการตลาด และกระบวนการผลิต โดยใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ มาตรการจูงใจในการอนุรักษ์ฯ และกลไกทางการตลาด เพื่อต่อยอดหรือส่งเสริมมูลค่าของผลิตภัณฑ์ หรือหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์สู่การเป็นผลิตภัณฑ์/ผลผลิตเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยนำองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม มาสร้างมูลค่าเพิ่มในการผลิต การบริการ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างคุ้มค่า และเพิ่มรายได้จากเศรษฐกิจชีวภาพ

จากการศึกษาข้อมูลในพื้นที่พบว่า บริเวณที่เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยสำคัญของนกน้ำอพยพ บริเวณปากแม่น้ำกระบี่ พบนกน้ำอพยพเป็นจำนวนมาก ทั้งยังพบนกที่มีสถานภาพของนกน้ำอพยพตามทะเบียน IUCN และทะเบียนชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามของประเทศไทย (สัตว์มีกระดูกสันหลัง) หรือ Thailand Red Data ที่มีสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ (EN) ได้แก่ “นกทะเลขาเขียวลายจุด” บริเวณชายฝั่งที่มีสภาพพื้นที่เป็นหาดเลน ในพื้นที่ตำบลคลองประสงค์ อีกทั้งตำบลคลองประสงค์ ยังมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยใช้ประโยชน์จากการบริการทางนิเวศ มีการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีฐานวัสดุจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพ สผ. จึงได้พิจารณาคัดเลือกพื้นที่ตำบลคลองประสงค์ เป็นพื้นที่กรณีศึกษาการพัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจ ในการอนุรักษ์นกน้ำอพยพและใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพอย่างยั่งยืน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่ศึกษา

กองจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร

สารบัญ

	หน้า
1. หลักการและเหตุผล	1
2. วัตถุประสงค์	2
3. เป้าหมาย	2
4. ขั้นตอนการศึกษา	4
5. ผลการศึกษา กลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจ ในการอนุรักษ์นกอพยพ และใช้ประโยชน์ที่อยู่อาศัยของนกอพยพ กรณีศึกษา พื้นที่ตำบลคลองประสงค์	6
5.1 เครื่องมือ กลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ	6
5.2 สถานภาพของนกอพยพ	7
5.3 การบริการทางระบบนิเวศ	7
5.4 มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์จากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่	9
5.5 กลไกทางเศรษฐศาสตร์ และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์นกอพยพ และใช้ประโยชน์ที่อยู่อาศัยของนกอพยพ	11
6. ข้อเสนอแนะ	27
7. ข้อยกเว้น	28

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	พื้นที่เครือข่ายนกอพยพปากแม่น้ำกระบี่	3
2	แนวทางและวิธีการดำเนินงาน	5
3	บรรยากาศการประชุมกลุ่มย่อย ทั้ง 4 ครั้ง และการประชุมสรุปผลการศึกษาโครงการ	13
4	เส้นทางท่องเที่ยวตำบลคลองประสงค์	18

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	มูลค่าของประโยชน์ที่ได้รับจากพื้นที่ถิ่นอาศัย (ชายฝั่งและป่าชายเลน บริเวณตำบลคลองประสงค์ จังหวัดกระบี่)	10
2	ปฏิทินนกที่พบในปากแม่น้ำกระบี่	19
3	ปฏิทินกิจกรรมชุมชนตำบลคลองประสงค์	22

รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร

1. หลักการและเหตุผล

ปากแม่น้ำกระบี่ นอกจากเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site) ลำดับที่ 1,110 ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ระบบนิเวศของป่าชายเลน นิเวศชายฝั่ง นิเวศหาดเลน และหาดทราย แล้วยังเป็นพื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพ ตามโครงการความร่วมมือพันธมิตรสำหรับการอนุรักษ์นกน้ำอพยพและการใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพอย่างยั่งยืนในเส้นทางการบินเอเชียตะวันออก – ออสเตรเลีย (Partnership for the Conservation of Migratory Waterbirds and the Sustainable Use of their Habitats in the East Asian – Australasian Flyway หรือ East Asian – Australasian Flyway Partnership : EAAFP) แห่งแรกของประเทศไทย (ลำดับที่ 84 ของ EAAFP) มีพื้นที่ประมาณ 133,199 ไร่ ครอบคลุม อำเภอเมืองกระบี่ และอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ พบนกชายเลนทั้งหมด 27 ชนิด มี 25 ชนิด เป็นนกน้ำอพยพชนิดที่มีความสำคัญระดับโลก เช่น นกทะเลขาเขียวลายจุด (Spotted Greenshank) นกหัวโตทรายเล็ก (Mongolian Plover) นกหัวโตทรายใหญ่ (Greater Sand Plover) นกหัวโตชาดำ (Kentish Plover) นกซ่อมทะเลแดง (Asian Dowitcher) และนกนอตใหญ่ (Great Knot) เป็นต้น ในระหว่างการอพยพ นกน้ำเหล่านี้จะอาศัยพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีสถานะแวดล้อมที่ปลอดภัยและเหมาะสม เพื่อพักอาศัยและเป็นแหล่งอาหารสำหรับการฟื้นฟูร่างกายและสร้างพลังงานให้เพียงพอในการเดินทางระยะต่อไป พื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพ (Flyway Network Sites) ที่มีความต่อเนื่องในเส้นทางการอพยพ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการอนุรักษ์และปกป้องนกน้ำที่อพยพย้ายถิ่นตามฤดูกาล

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ในฐานะหน่วยงานกลางอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ โครงการความร่วมมือพันธมิตรสำหรับการอนุรักษ์นกน้ำอพยพและการใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพอย่างยั่งยืน ในเส้นทางการบินเอเชียตะวันออก - ออสเตรเลีย และหน่วยงานสนองพระราชดำริ อพ.สธ. ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของพื้นที่ดังกล่าว จึงได้ดำเนินการศึกษาเพื่อพัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจ ในการอนุรักษ์นกน้ำอพยพและใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่ เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ในพื้นที่อย่างยั่งยืนตามบริบทของพื้นที่ ตลอดจนเพิ่มศักยภาพทางการตลาด และกระบวนการผลิตของชุมชนในพื้นที่ โดยใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ มาตรการจูงใจในการอนุรักษ์ฯ และกลไกทางการตลาด เพื่อต่อยอดหรือส่งเสริมมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่มีความเชื่อมโยงกับนกน้ำอพยพและถิ่นที่อยู่อาศัยเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

จากการศึกษาข้อมูลในพื้นที่พบว่าบริเวณที่เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยสำคัญของนกน้ำอพยพ บริเวณปากแม่น้ำกระบี่ พบนกน้ำอพยพเป็นจำนวนมาก ทั้งยังพบนกที่มีสถานภาพของนกน้ำอพยพตามทะเบียน IUCN และทะเบียนชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามของประเทศไทย (สัตว์มีกระดูกสันหลัง) หรือ Thailand Red Data ของสำนักงานนโยบายและแผน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ (EN) ได้แก่ “นกทะเลขาเขียวลายจุด” บริเวณชายฝั่งที่มีสภาพพื้นที่เป็นหาดเลน ในพื้นที่ตำบลคลองประสังค์ อีกทั้งตำบลคลองประสังค์ยังมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยใช้ประโยชน์จากการบริการทางนิเวศ มีการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีฐานวัสดุจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้พิจารณาคัดเลือกพื้นที่ตำบลคลองประสังค์เป็นพื้นที่กรณีศึกษาการพัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจ ในการอนุรักษ์นกน้ำอพยพและใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพอย่างยั่งยืน โดยความร่วมมือจากประชาชนและหน่วยงานในพื้นที่

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)
- 2) เพื่อพัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจ ในการอนุรักษ์นกน้ำอพยพและใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่ กรณีศึกษา พื้นที่ตำบลคลองประสังค์

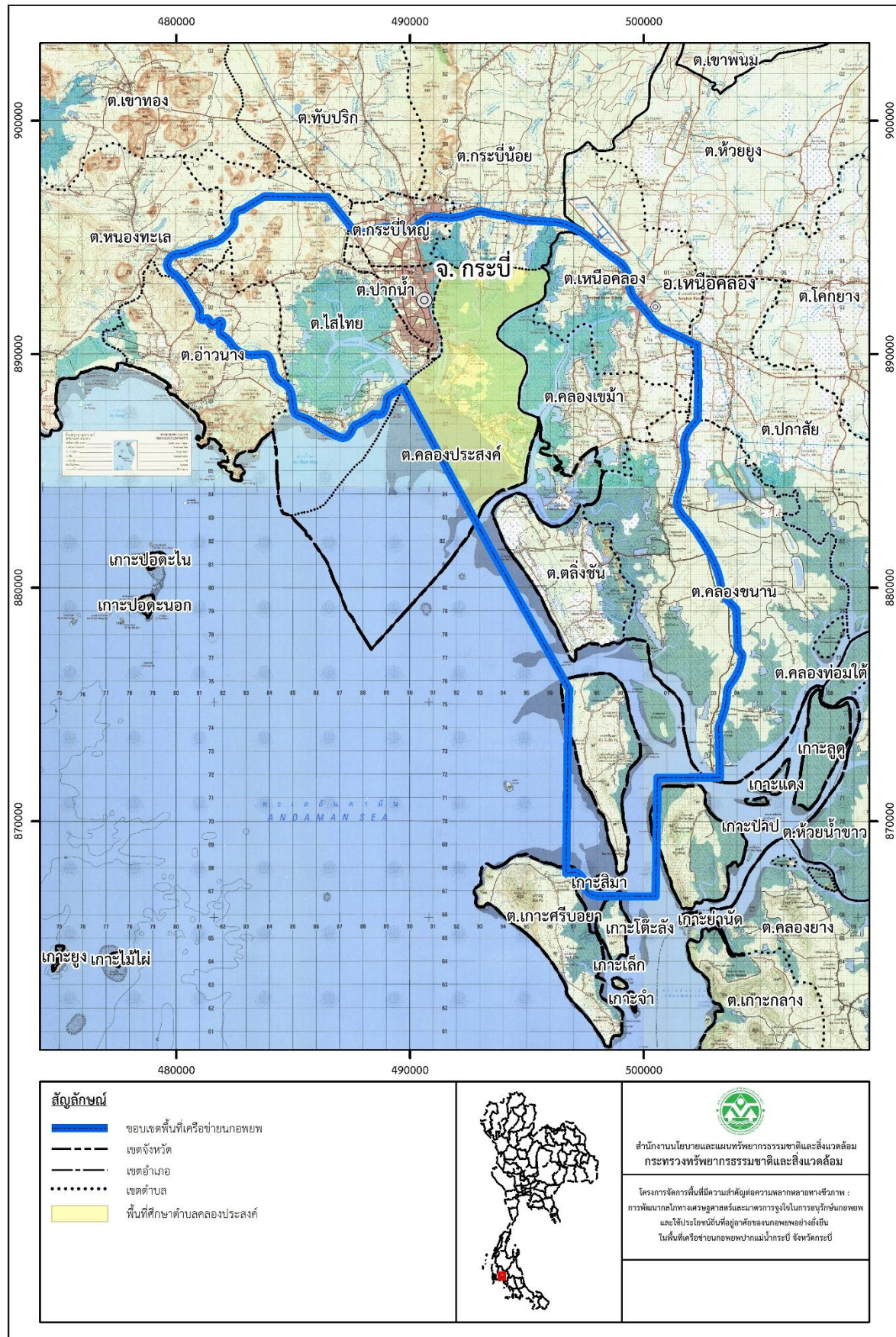
3. เป้าหมาย

1. เป้าหมายเชิงผลผลิต

พื้นที่ตำบลคลองประสังค์มีกลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจ ในการอนุรักษ์นกน้ำอพยพและใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพอย่างยั่งยืน

2. เป้าหมายเชิงพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย

- 1) พื้นที่เป้าหมาย : พื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่ บริเวณตำบลคลองประสังค์ ดังแสดงในภาพที่ 1
- 2) กลุ่มเป้าหมาย : หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และประชาชนในพื้นที่

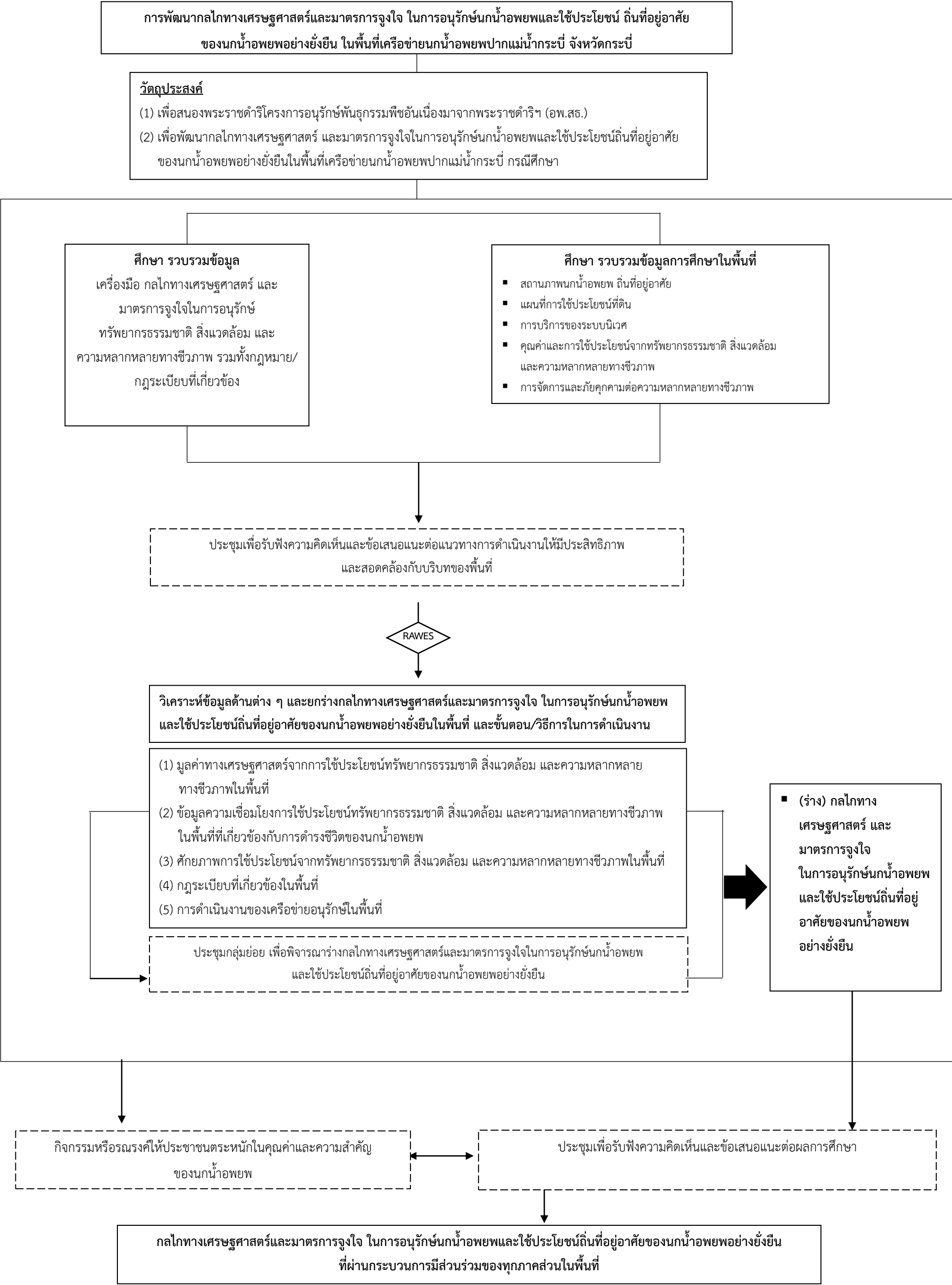

ภาพที่ 1 พื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพปากแม่น้ำกระบี่

4. ขั้นตอนการศึกษา

การศึกษาเพื่อพัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจ ในการอนุรักษ์นกอพยพและใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เครือข่ายนกอพยพปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่ กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลคลองประสงค์ มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) ศึกษา รวบรวมข้อมูล เครื่องมือ กลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งกฎหมาย/กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- 2) ศึกษา รวบรวมข้อมูลการศึกษาในพื้นที่ อย่างน้อยประกอบด้วย สถานภาพนกอพยพ ถิ่นที่อยู่อาศัย แผนที่ใช้ประโยชน์ที่ดิน การบริการของระบบนิเวศ คุณค่าและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ การจัดการและภัยคุกคามต่อความหลากหลายทางชีวภาพ
- 3) การประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงวิธีการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่
- 4) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อยกร่างกลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจ ในการอนุรักษ์นกอพยพ และใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพอย่างยั่งยืนในพื้นที่ ประกอบด้วย
 - 4.1) มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์จากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่
 - 4.2) ข้อมูลความเชื่อมโยงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของนกอพยพ
 - 4.3) ศักยภาพการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ เช่น ผลผลิต/ผลิตภัณฑ์จากวิสาหกิจชุมชนหรือองค์กรที่ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ เป็นต้น
 - 4.4) กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
 - 4.5) การดำเนินงานของเครือข่ายอนุรักษ์ในพื้นที่ เช่น กลุ่มอนุรักษ์นกอพยพ และเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทสม.) เป็นต้น
- 5) การประชุมกลุ่มย่อย เพื่อพิจารณาร่างกลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์นกอพยพ และใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพอย่างยั่งยืนในพื้นที่ อย่างน้อย 3 ครั้ง
- 6) จัดกิจกรรมหรือรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของนกอพยพ
- 7) การประชุมเพื่อให้ได้รับความเห็นและข้อเสนอแนะต่อ (ร่าง) การพัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์นกอพยพและใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพอย่างยั่งยืนในพื้นที่เครือข่ายนกอพยพปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่ กรณีศึกษา พื้นที่ตำบลคลองประสงค์

5. ผลการศึกษา กลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจ ในการอนุรักษ์นกอพยพ และใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพ กรณีศึกษา พื้นที่ตำบลคลองประมง

5.1 เครื่องมือ กลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ

จากการทบทวน เครื่องมือ กลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ พบว่าในพื้นที่ศึกษา สามารถกำหนดแนวทางการประเมินมูลค่าทางสิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การประเมินมูลค่าพื้นที่ชุ่มน้ำ การประเมินมูลค่าป่าชายเลน การประเมินมูลค่าป่าชายหาด การประเมินมูลค่าชายฝั่งทะเล และการประเมินมูลค่าพื้นที่เครือข่ายนกอพยพ

ในการประเมินมูลค่าพื้นที่เครือข่ายนกอพยพ สามารถใช้เครื่องมือการประเมินมูลค่าชีวภาพ (Biophysical Valuation) เพื่อวัดค่าของความหลากหลายทางชีวภาพของเครือข่ายนกอพยพ และการบำรุงรักษา สิ่งแวดล้อมที่สำคัญสำหรับนกอพยพ นอกจากนี้ ยังสามารถใช้การประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจ (Economic Valuation) เพื่อวัดค่าของการท่องเที่ยวทางด้านนกอพยพ และความสำคัญของนกอพยพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว

เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์จะช่วยให้ผู้บริหาร และนักวิเคราะห์สามารถวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจ และจัดการสิ่งแวดล้อมได้ดียิ่งขึ้น ได้แก่ การวิเคราะห์ต้นทุนสิ่งแวดล้อม (Environmental Cost Analysis) การวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจของการปกครองและนโยบายสิ่งแวดล้อม (Economic Governance and Environmental Policy Analysis) และการวิเคราะห์ความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม (Sustainable Economic and Environmental Analysis)

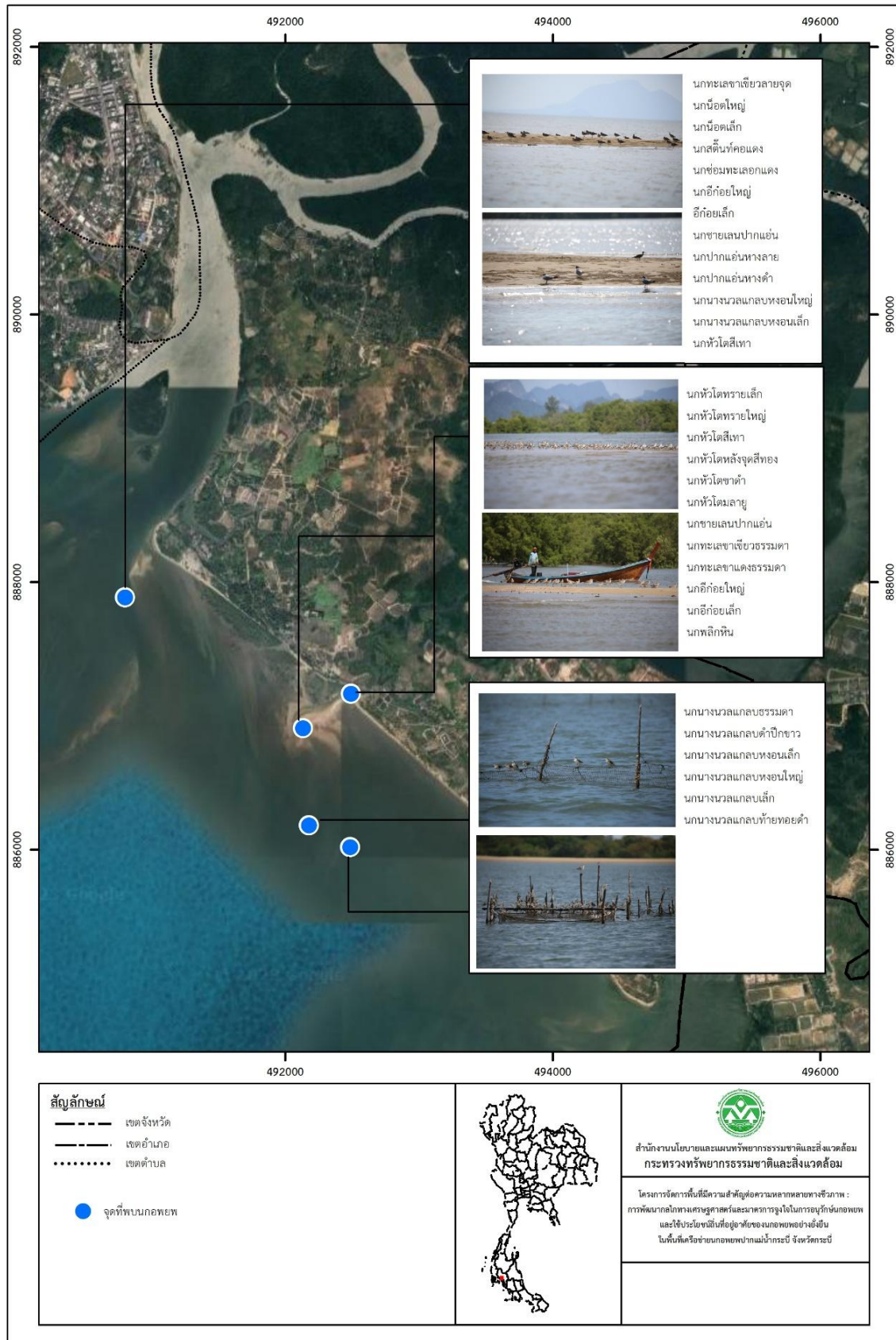
แนวทางของมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ตามโครงการดังกล่าว มีความสำคัญในการสร้างความตระหนักรู้และเข้าใจ การเรียนรู้ ประสบการณ์ ในการเข้าร่วมกิจกรรม ส่งผลให้เกิดความยั่งยืนและการสืบทอดที่เหมาะสมสำหรับการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพในระยะยาว ได้แก่ เงินอุดหนุนที่เป็นมิตร กับความหลากหลายทางชีวภาพ สินค้าที่สื่อถึงการอนุรักษ์หรือสัตว์ป่า พื้นที่คุ้มครองโดยภาคประชาชน การชำระค่าบริการจากระบบนิเวศ การประเมินต้นทุนทางธรรมชาติ ภาษีและค่าธรรมเนียมการท่องเที่ยว และการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

5.2 สถานภาพของนกน้ำอพยพ

พื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่ มีลักษณะพื้นที่เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ได้แก่ ป่าชายเลน หาดเลน และสันทราย ซึ่งเป็นพื้นที่ถิ่นที่อยู่อาศัยที่สำคัญของนกน้ำอพยพ และสัตว์น้ำ สัตว์ทะเลต่าง ๆ นกน้ำอพยพบริเวณปากแม่น้ำกระบี่ พบนกชายเลนทั้งหมด 27 ชนิด มี 25 ชนิด เป็นนกน้ำอพยพชนิดที่มีความสำคัญระดับโลก เช่น นกทะเลขาเขียวลายจุด (Spotted Greenshank) นกหัวโตทรายเล็ก (Lesser Sand-Plover) นกหัวโตทรายใหญ่ (Greater Sand-Plover) นกหัวโตดำ (Kentish Plover) นกซ่อมทะเลแดง (Asian Dowitcher) และนกน็อตใหญ่ (Great Knot) เป็นต้น ซึ่งสถานภาพของนกน้ำอพยพในพื้นที่ ตามทะเบียน IUCN พบว่า นกที่มีสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ (EN) ได้แก่ นกทะเลขาเขียวลายจุด นกน็อตใหญ่ และนกอีโก้ยตะโพกสีน้ำตาล ส่วนที่มีสถานภาพมีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ (VU) ได้แก่ นกยางจีน ส่วนตามทะเบียนชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามของประเทศไทย (สัตว์มีกระดูกสันหลัง) หรือ Thailand Red Data ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นกที่มีสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ (EN) ได้แก่ นกทะเลขาเขียวลายจุด ส่วนที่มีสถานภาพมีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ (VU) ได้แก่ นกน็อตใหญ่ นกอีโก้ยตะโพกสีน้ำตาล และนกยางจีน จะเห็นได้ว่า “นกทะเลขาเขียวลายจุด” เป็นชนิดพันธุ์ที่มีสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ (EN) ทั้งของ IUCN และของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยถิ่นที่อยู่อาศัยที่สำคัญของนกน้ำอพยพ ได้แก่ บริเวณสันทราย หาดเลน โดยพบนกน้ำอพยพจำนวนมาก บริเวณพื้นที่ตำบลคลองประสงค์ ซึ่งเป็นพื้นที่การศึกษาของโครงการ ดังแสดงในภาพที่ 2

5.3 การบริการทางระบบนิเวศ

การบริการทางระบบนิเวศ ในพื้นที่ปากแม่น้ำกระบี่ เป็นแหล่งผลิตที่สำคัญของชุมชน ทั้งเป็นแหล่งอาหารต่าง ๆ ตลอดจนการนำเอาวัสดุต่าง ๆ มาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน เช่น กะลามะพร้าว ใบไม้ในป่าชายเลน มาทำผ้ามัดย้อมสีจากธรรมชาติ ทั้งยังนำมาใช้เป็นสมุนไพร ได้อีกด้วย ทางด้านการเป็นแหล่งควบคุม ระบบนิเวศ ยังช่วยในการผสมเกสรในพื้นที่ป่าชายเลน เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของผึ้งป่า ชนโรง การเป็นแนวกำแพงธรรมชาติ ในการช่วยควบคุมภัยจากพายุรุนแรง ของป่าชายเลน ชายหาด ภูเขา ในการกั้นคลื่นลมในส่วนของการเป็นแหล่งบริการด้านวัฒนธรรมของชุมชน มีการสร้างมรดกวัฒนธรรมจากการดำรงชีวิตในระบบนิเวศ ทั้งการสร้างเรือหัวโทงสำหรับการทำประมงพื้นบ้าน การนำวัสดุในระบบนิเวศมาสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ และสืบต่อจากรุ่นสู่รุ่นเป็นมรดกวัฒนธรรมของชุมชน ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพประมง เป็นต้น นอกจากนี้ ระบบนิเวศยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวและนันทนาการ มีกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น การล่องเรือชมป่าชายเลน ดูนกชายเลน นกน้ำอพยพ นั่งสามล้อชมวิถีชีวิตชุมชน และดูการสาธิตการทำผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ ทั้งยังเกิดเรื่องราวที่เป็นตำนานต่าง ๆ ของชุมชนที่สอดคล้องกับแหล่งธรรมชาติ นอกจากนี้ ระบบนิเวศยังสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างงานศิลปะต่าง ๆ โดยกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นส่งผลให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์เชิงสังคม ของทั้งระหว่างคนในชุมชนด้วยกันเอง และคนชุมชนกับคนต่างถิ่น ผ่านกิจกรรมทั้งในชีวิตประจำวัน ประเพณี หรือด้านการท่องเที่ยว

ภาพที่ 2 บริเวณที่พบนกน้ำอพยพ บริเวณตำบลคลองประสงค์

กิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเขตตำบลคลองประสังค์ มีลักษณะของการท่องเที่ยวที่เป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับทรัพยากรธรรมชาติ และผลิตภัณฑ์ชุมชน พบว่ามีความสัมพันธ์กับการบริการทางระบบนิเวศในพื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพปากแม่น้ำกระบี่ ทั้งกิจกรรมการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยมีการใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศป่าชายเลน ทั้งกิจกรรมการท่องเที่ยว และการนำวัสดุต่าง ๆ จากนิเวศป่าชายเลนมาใช้ในการทำผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ มีการนำวัสดุจากป่าชายเลนมาเป็นวัตถุดิบในการย้อมสี การเลี้ยงผึ้งโพรงและชันโรง ที่เข้าไปหาอาหารจากในป่าชายเลน ส่งผลให้เกิดผลิตภัณฑ์น้ำผึ้งและน้ำชันโรงที่ได้วัตถุดิบจากป่าชายเลน นอกจากนี้ ผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว ก็มีการนำวัสดุต่าง ๆ ในพื้นที่มาใช้ในการทำผลิตภัณฑ์ จะเห็นว่ากิจกรรมในตำบลคลองประสังค์นั้น มีการพึ่งพิงระบบนิเวศเป็นอย่างมาก

ผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว

ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ

เลี้ยงชันโรง

เลี้ยงผึ้งโพรง

5.4 มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์จากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่

จากผลการศึกษามูลค่าเศรษฐกิจในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ในพื้นที่ตำบลคลองประสังค์ พบว่า จำนวนครั้งของการมาเยี่ยมเยือนพื้นที่ตำบลคลองประสังค์ จังหวัดกระบี่ โดยการมาท่องเที่ยวแบบครอบครัวจะมาปีละ 2 ครั้ง และการท่องเที่ยวแบบกลุ่ม (จำนวน 20-30 คน/กลุ่ม) ประมาณ 3-5 กลุ่มต่อปี โดยค่าใช้จ่ายบนพื้นที่ตำบลคลองประสังค์มาจากค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าเยี่ยมชมกิจกรรมในพื้นที่ และค่าใช้จ่ายอาหารกลางวัน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 800-1,000 บาท/คน นอกจากนี้ ยังมีค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อครั้งในการเดินทางไปใช้ประโยชน์เพื่อนันทนาการในพื้นที่อื่น ๆ ที่สามารถทดแทนพื้นที่ตำบลคลองประสังค์ เช่น เกาะพีพี ประมาณ 5,000 บาท ซึ่งจากการวิเคราะห์มูลค่าเศรษฐกิจในการใช้ประโยชน์

ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ พบว่า ผู้มาเยี่ยมชมได้รับอรรถประโยชน์สูงกว่าต้นทุนที่เสียไป ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำส่วนต่างดังกล่าว มากำหนดเป็นค่าธรรมเนียมในการเยี่ยมชม หรือใช้ประโยชน์ระบบนิเวศ ร่วมกับการสร้างแรงจูงใจด้วยการพัฒนาโครงการด้านการติดต่อสื่อสาร การให้การศึกษาและการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชน (CEPA) ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

นอกจากนี้ ในการประเมินด้านคุณค่าของทรัพยากร ได้ใช้วิธีการใช้เทคนิคการสำรวจทางเศรษฐศาสตร์ “Contingent Valuation Approach” โดยเป็นการสำรวจความยินดีที่จะจ่าย (Willingness to Pay) ของบุคคลในสังคม ที่จะสามารถวิเคราะห์ผลประโยชน์สุทธิที่สังคมจะได้รับจากทรัพยากร การประเมินคุณค่าของทรัพยากรในพื้นที่ตำบลคลองประสังค์ จังหวัดกระบี่ ซึ่งคุณค่าทั้งหมดของทรัพยากรในตำบลคลองประสังค์ จังหวัดกระบี่ คิดเป็นมูลค่ารวมเท่ากับ 140,925,256 บาท/ปี ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 มูลค่าของประโยชน์ที่ได้รับจากพื้นที่ถิ่นที่อยู่อาศัย (ชายฝั่งและป่าชายเลน บริเวณตำบลคลองประสังค์ จังหวัดกระบี่)

ประเภทของมูลค่า (คุณค่า)	ประโยชน์ที่ได้รับจากพื้นที่ป่าชายเลนอนุรักษ์
1) มูลค่าที่เกิดจากการใช้ประโยชน์โดยตรง (Direct Use Value) (26 ตารางกิโลเมตรเท่ากับ 16,250 ไร่)	1.1) มูลค่าจากการใช้ประโยชน์จากไม้ในป่าชายเลนเท่ากับ 8.85 บาท / ไร่ / ปี * 26 ไร่ เท่ากับ 2,036.39 บาท / ปี 1.2) มูลค่าผลผลิตจากการจับสัตว์น้ำเท่ากับ 12,444.33 บาทต่อไร่ * 26 ไร่ เท่ากับ 323,552.58 บาท / ปี 1.3) มูลค่าผลผลิตจากประมงชายฝั่งเท่ากับ 11,068 บาทต่อไร่ * 26 ไร่ เท่ากับ 287,768 บาท / ปี 1.4) มูลค่าผลผลิตจากการตกปูดำเท่ากับ 130.41 บาทต่อไร่ * 26 ไร่ เท่ากับ 3,390.66 บาท / ปี
2) มูลค่าที่เกิดจากการใช้ประโยชน์โดยอ้อม (Indirect Use Value)	2.1) มูลค่าจากการเพาะปลูก และอนุบาลสัตว์น้ำเนื่องจากเป็นแหล่งพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพเท่ากับ 2,564.93 บาท/ไร่/ปี * 26 ไร่ เท่ากับ 66,688.18 บาท / ปี 2.2) มูลค่าจากการสงวนไว้ใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวในอนาคต เท่ากับ 318,479.38 บาท / ปี หมายเหตุ : ได้จากความเต็มใจที่จะจ่ายของผู้ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลน โดยใช้สมมติเหตุการณ์ให้ประเมินค่า (Contingent Valuation Method: CVM)
3) มูลค่าเพื่อจะใช้ประโยชน์ในอนาคต (Option Value)	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้ในอนาคต คือ 293,518.60 บาท (1.1+1.2+1.3+1.4)
4) มูลค่าจากการใช้ (Use Value)	= 1,295,433.79 บาท (1+2+3)
5) คุณค่าที่เกิดจากการคงอยู่ (Existence Value) ความพอใจที่ “พื้นที่ถิ่นที่อยู่อาศัย (ชายฝั่งและป่าชายเลน)” นั้นคงอยู่ตลอดไป (ความพึงพอใจจ่ายเพื่ออนุรักษ์ป่าชายเลนเท่ากับ 696 บาท/คน/ไร่/ปี)	696 บาท * 26 ไร่ * 7,716 คน เท่ากับ 139,628,736 บาท

ประเภทของมูลค่า (คุณค่า)	ประโยชน์ที่ได้รับจากพื้นที่ป่าชายเลนอนุรักษ์
6) คุณค่าเกิดจากการไม่ได้ใช้แต่เก็บไว้ให้ลูกหลาน (Bequest Value) ความพอใจที่ “พื้นที่ถิ่นที่อยู่อาศัย (ชายฝั่งและป่าชายเลน)” นั้นคงอยู่เพื่อให้รุ่นลูกหลานได้ใช้ประโยชน์ในอนาคต	ปริมาณการดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ต่อไร่ เท่ากับ $41.77 * 26$ ไร่ เท่ากับ 1,086.02 บาท
7) คุณค่าที่เกิดจากการไม่ได้ใช้ (Non – use Value)	ข้อ (5+6) เท่ากับ 139,629,822 บาท
8) มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของ “พื้นที่ถิ่นอาศัย (ชายฝั่งและป่าชายเลน)” (Economic Value)	ข้อ (1+2+3) + (5+6) และข้อ (4+7) เท่ากับ 140,925,256 บาท

หมายเหตุ : ตัวเลขได้จากการประเมินตัวเลขจากงานวิจัยที่ได้ทำการประเมินมูลค่าในบริเวณจังหวัดใกล้เคียงที่มีพื้นที่ชายเลน

5.5 กลไกทางเศรษฐศาสตร์ และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์นกน้ำอพยพและใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษา พบว่าในพื้นที่ที่มีความเชื่อมโยงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของนกน้ำอพยพ โดยมีความสัมพันธ์กับระบบนิเวศของป่าชายเลน หาดเลน และทะเล ในพื้นที่ที่มีการให้บริการทางนิเวศจากระบบนิเวศดังกล่าว และเมื่อพิจารณาจากศักยภาพการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ พบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีการใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศในพื้นที่ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพในระดับมาก แต่เนื่องจากเรื่องราวที่เชื่อมโยงกับนกน้ำอพยพ ยังคงอยู่ในกลุ่มเฉพาะนักดูนกเป็นส่วนใหญ่ ส่วนผลิตภัณฑ์ชุมชนส่วนใหญ่ จะมีการใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศในพื้นที่ ที่มีความเชื่อมโยงกับถิ่นอาศัยของนกน้ำอพยพในระดับมาก และจะมีเพียงบางผลิตภัณฑ์ที่มีความเกี่ยวเนื่องค่อนข้างน้อย แต่ที่สำคัญในปัจจุบันคือ ผลิตภัณฑ์ชุมชนยังไม่มี การนำเรื่องราวของนกน้ำอพยพมาใช้ร่วมสื่อสารคู่กันไป ในกระบวนการของการผลิต ผลิตภัณฑ์ชุมชน

กลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์นกน้ำอพยพและใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพ จากการพัฒนากลไกฯ จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านต่าง ๆ ได้แก่ มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์จากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ ความเชื่อมโยงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของนกน้ำอพยพ ศักยภาพการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ รวมทั้งกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ และการดำเนินงานของเครือข่ายอนุรักษ์ในพื้นที่ โดยเสนอเป็นร่างกลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจ ในการอนุรักษ์นกน้ำอพยพและใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพอย่างยั่งยืนในพื้นที่ และนำไปผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากพื้นที่โดยผ่านการประชุมกลุ่มย่อย จำนวน 4 ครั้ง ดังแสดงในภาพที่ 3 รวมทั้งการประชุมสรุปผลโครงการ ได้นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาปรับปรุง และพัฒนาเป็นกลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจ ในการอนุรักษ์นกน้ำอพยพและใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพอย่างยั่งยืนในพื้นที่ปากแม่น้ำกระบี่ กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลคลองประสงค์

การประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 1

การประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 2

การประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 3

การประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 4

การประชุมสรุปผลการศึกษาโครงการ

ภาพที่ 3 บรรยากาศการประชุมกลุ่มย่อย ทั้ง 4 ครั้ง และการประชุมสรุปผลการศึกษาของโครงการ

1) มาตรการด้านการบริหารจัดการ หรือมาตรการสั่งการและควบคุม มี 2 กลไก ได้แก่

1.1) “ร่าง ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลคลองประสงค์ เรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพปากแม่น้ำกระบี่ ตำบลคลองประสงค์ พ.ศ.”

มุ่งเน้นการสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ตำบลคลองประสงค์ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ ตามกรอบของการอนุรักษ์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพ ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน การกำหนดศูนย์บริการการท่องเที่ยว การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวร่วมกัน รวมทั้งการพัฒนาบุคลากร เช่น การอบรมมัคคุเทศก์เยาวชน การอบรมผู้ประกอบการด้านอาหารปลอดภัย การอบรมความรู้เรื่องนกน้ำอพยพต่อผู้ประกอบการรถสามล้อพ่วง เรือหัวโทง เป็นต้น ตลอดจนการออกแบบและจัดวางป้ายสื่อความหมาย ด้านการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพ โดยกิจกรรมดังกล่าวเกิดจากความคิดเห็นร่วมกันของชุมชน เพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ต่อไป

โดย “ร่าง ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลคลองประสงค์ เรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพปากแม่น้ำกระบี่ ตำบลคลองประสงค์ พ.ศ.” ประกอบด้วย

คณะกรรมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ในพื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพปากแม่น้ำกระบี่ ตำบลคลองประสงค์ ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการ ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองประสงค์ โดยกรรมการประกอบด้วย ผู้แทนจากชุมชน ผู้แทนจากกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน ผู้แทนกลุ่มบริการด้านการท่องเที่ยว ประชาชนชาวบ้าน ผู้แทนจากสถานศึกษา ในพื้นที่ตำบลคลองประสงค์ โดยมีเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองประสงค์ เป็นเลขานุการและฝ่ายเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชน ให้การสนับสนุน ประสาน ติดตาม ตรวจสอบ และกำกับดูแลให้การดำเนินงานกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตลอดจนเสนอแนะระเบียบและแนวทางสำหรับการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ทั้งยังสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อดำเนินการตามแผนการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน และพิจารณากลับกรองให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อโครงการและกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน ที่จะดำเนินการในพื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพปากแม่น้ำกระบี่ ตำบลคลองประสงค์ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ โดยคำนึงถึงการปกป้อง คุ้มครอง อนุรักษ์ ปันฟู และ การใช้ประโยชน์ในพื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพปากแม่น้ำกระบี่ ตำบลคลองประสงค์ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ที่สอดคล้องกับนโยบาย แผนการดำเนินงาน มาตรการบริหารจัดการพื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพ

ที่ปรึกษาคณะกรรมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ได้แก่ หัวหน้าสำนักงานจังหวัดกระบี่ โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดกระบี่ พัฒนาการจังหวัดกระบี่ ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกระบี่ ผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานกระบี่ ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ 10 ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 12 สาขากระบี่ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดกระบี่ ผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าส่วนภูมิภาค จังหวัดกระบี่ ผู้จัดการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดกระบี่

นายกสมาคมท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดกระบี่ อธิการบดีมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตกระบี่ และผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกระบี่ มีอำนาจหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาแก่คณะทำงานดำเนินงานเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่ โดยเข้าประชุมและให้ความเห็นเป็นครั้งคราวตามวาระที่เกี่ยวข้อง

“ร่าง ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลคลองประสงค์ เรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพปากแม่น้ำกระบี่ ตำบลคลองประสงค์ พ.ศ.” ได้กำหนดให้มีการจัดการดังนี้

- ให้องค์การบริหารส่วนตำบลคลองประสงค์ บริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพปากแม่น้ำกระบี่ ตำบลคลองประสงค์ ตามหลักการบริหารจัดการ โดยคำนึงถึงหลักการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และการแนะนำของที่ปรึกษา คณะกรรมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ในพื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพปากแม่น้ำกระบี่ ตำบลคลองประสงค์
- ดำเนินการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสม สอดคล้อง ปลอดภัย ไม่ทำลายระบบนิเวศ และถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพ
- ดำเนินการรวบรวมองค์ความรู้ เอกลักษณะเฉพาะของชุมชน เพื่อสร้างเอกลักษณ์ให้เห็นร่วมกันก่อนเพื่อนำไปสู่การเผยแพร่ต่อไป
- ดำเนินการฝึกอบรมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในชุมชน และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการท่องเที่ยว
- ส่งเสริมการให้ความรู้ ความเข้าใจ การสร้างความตระหนัก ในการอนุรักษ์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพ ที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยส่งเสริมสภาเด็กของตำบลคลองประสงค์
- ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ลดมลพิษ โดยใช้วัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ดำเนินการสร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างชุมชน และนักท่องเที่ยวเพื่อเป็นระเบียบและข้อปฏิบัติที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ทั้งทางด้านสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมประเพณี

1.2) กลไกเศรษฐศาสตร์พัฒนาศูนย์เรียนรู้การจัดการมูลฝอยชุมชน

เนื่องจากตำบลคลองประสงค์ในปัจจุบันมีปัญหา และข้อจำกัดในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองประสงค์ ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้และความเข้าใจในการจัดการขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ส่งผลให้มีขยะตกค้างในพื้นที่ และมีการนำขยะใส่เรือข้ามไปทิ้งที่ฝั่งเทศบาลเมือง ซึ่งส่งผลให้เทศบาลเมืองกระบี่ ต้องมาบริหารจัดการขยะจากนอกพื้นที่บริการของตนเอง ซึ่งหากในอนาคตตำบลคลองประสงค์มีปริมาณขยะที่นำมาทิ้งยังฝั่งเทศบาลมีจำนวนมากขึ้น อาจจะส่งผลกระทบต่อภาพการรองรับ

การจัดการของเทศบาลเมืองกระบี่ได้ นอกจากนี้ หากมีการพัฒนากลไกเศรษฐศาสตร์สร้างแรงจูงใจการท่องเที่ยว โดยชุมชนพื้นที่ตำบลคลองประสงค์ แล้วมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่มากขึ้น อาจส่งผลให้มีการเกิดการก่อขยะมูลฝอยในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องมีการเสนอแนวทางในการรองรับจากการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ซึ่งกลไกนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อนำสิ่งของเหลือใช้หรือขยะขึ้นใหญ่มาคัดแยกประเภท และนำมาเพิ่มมูลค่าให้เกิดประโยชน์สูงสุดก่อนนำไปทิ้ง ตลอดจนสร้างแรงจูงใจและการกระตุ้น ให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหามูลฝอยอย่างยั่งยืน และเพื่อไม่ให้นกน้ำอพยพเข้าใจผิดคิดว่าเศษพลาสติกที่ลอยอยู่ในทะเลนั้นเป็นอาหาร ส่งผลให้เกิดอันตรายต่อนกน้ำอพยพ โดยมีมาตรการจูงใจและสนับสนุน ดังนี้

- องค์การบริหารส่วนตำบลคลองประสงค์ ควรจัดตั้งกองทุนธนาคารขยะ เพื่อแลกเปลี่ยนขยะให้เป็นสิ่งของ และยังเป็นกรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคัดแยกมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด
- กำหนดจุดธนาคารขยะให้อยู่ในพื้นที่ที่สะดวกต่อประชาชน รวมถึงหาสิ่งของจูงใจเพื่อการแลกเปลี่ยนและดึงดูดความสนใจโครงการ โดยเป็นการตอบแทนในจิตอาสาสมัครเพื่อชุมชน

2) มาตรการกลไกตลาด มี 2 กลไก ได้แก่

2.1) กลไกเศรษฐศาสตร์สร้างแรงจูงใจการท่องเที่ยวโดยชุมชนพื้นที่ตำบลคลองประสงค์

มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวตระหนักในความสำคัญของพื้นที่นกอพยพและใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพ ด้วยการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน โดยยกระดับและเพิ่มมูลค่าให้เป็นชุมชนต้นแบบวัฒนธรรมการท่องเที่ยวที่มีรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติพร้อมกัน โดยมุ่งเน้นให้คนในชุมชนได้มีโอกาสกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ โดยมีหลักการจัดการพื้นที่ตามหลักการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หลักการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน และหลักการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีมาตรการจูงใจและสนับสนุนบนพื้นฐานการตลาด ดังนี้

- สนับสนุนกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ที่คำนึงถึงผลกระทบอันจะเกิดต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมีวิถีการผลิตที่พึ่งพาและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
- สนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และต้องให้ความสำคัญกับฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ นำวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นมาปรับใช้ ในการทำกิจกรรมท่องเที่ยว
- ส่งเสริมการตลาด การประชาสัมพันธ์ ให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติ โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เพื่อให้ชุมชน

รู้สึกเป็นเจ้าของและเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา เพื่อนำไปสู่การจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน

- สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ที่มีความเกี่ยวเนื่องในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ให้เชื่อมโยงในความสำเร็จของการเป็นพื้นที่นกอพยพ โดยวิธีการผลิตที่พึ่งพาและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน อีกทั้งยังเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับการพัฒนาชุมชนโดยรวมได้

ซึ่งการท่องเที่ยวในตำบลคลองประสงค์ มีความเชื่อมโยงกับกิจกรรมการดูนกและกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมของชุมชน ดังแสดงในตารางที่ 2 และตารางที่ 3

ภาพที่ 4 เส้นทางท่องเที่ยวตำบลคลองประสงค์

ตารางที่ 2 ปฏิทินนกที่พบในปากแม่น้ำกระบี่

รายการ	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
นกน้ำอพยพ	นกทะเลขาเขียวลายจุด										นกทะเลขาเขียวลายจุด	
	นกน็อตใหญ่										นกน็อตใหญ่	
	นกอีโก้ ตะโพกสีน้ำตาล			นกอีโก้ ตะโพกสีน้ำตาล								
	นกยางจีน										นกยางจีน	
		นกน็อตเล็ก										
	นกสตี้นท์คอแดง								นกสตี้นท์ คอแดง		นกสตี้นท์คอแดง	
	นกชายเลนปากโค้ง								นกชายเลนปากโค้ง			
		นกซ่อมทะเลอกแดง							นกซ่อม ทะเลอกแดง			
	นกอีโก้ใหญ่							นกอีโก้ใหญ่				
		นกตีนเหลือง							นกตีนเหลือง			
	นกปากแอ่นหางลาย								นกปากแอ่นหางลาย			
	นกปากแอ่นหางดำ								นกปาก แอ่นหางดำ		นกปากแอ่นหางดำ	
	นกหัวโตทรายเล็ก							นกหัวโตทรายเล็ก				
	นกหัวโตทรายใหญ่							นกหัวโต		นกหัวโตทรายใหญ่		

รายการ	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
								ทรายใหญ่				
	นกหัวโตสีเทา								นกหัวโตสีเทา		นกหัวโตสีเทา	
	นกหัวโตหลังจุดสีทอง								นกหัวโตหลังจุดสีทอง			
	นกหัวโตขาดำ							นกหัวโตขาดำ			นกหัวโตขาดำ	
	นกหัวโตเล็กขาเหลือง										นกหัวโตเล็กขาเหลือง	
	นกชายเลนปากแฉ่น									นกชายเลนปากแฉ่น		
	นกชายเลนปากกว้าง		นกชายเลนปากกว้าง						นกชายเลนปากกว้าง		นกชายเลนปากกว้าง	
	นกทะเลขาเขียวธรรมดา									นกทะเลขาเขียวธรรมดา		
	นกทะเลขาแดงธรรมดา							นกทะเลขาแดงธรรมดา				
	นกอีโก้เล็ก							นกอีโก้เล็ก				
	นกคอสั้นตีนไว									นกคอสั้นตีนไว		
	นกพลิกหิน								นกพลิกหิน		นกพลิกหิน	
	นกนางนวลแกลบธรรมดา							นกนางนวลแกลบธรรมดา				
		นกนางนวลแกลบดำปีกขาว									นกนางนวลแกลบดำปีกขาว	
	นกนางนวลแกลบหงอนเล็ก								นกนางนวลแกลบหงอนเล็ก			
	นกนางนวลแกลบเล็ก						นกนางนวลแกลบเล็ก					
	นกนางนวลแกลบท้ายทอยดำ											
	นกเด้าดิน							นกเด้าดิน				
	เหยี่ยวออสเปร								เหยี่ยวออสเปร			

รายการ	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
	เหยี่ยวเพเรกริน							เหยี่ยวเพเรกริน		เหยี่ยวเพเรกริน		
	นกกะเต็นหัวดำ								นกกะเต็นหัวดำ			
นกประจำถิ่น	นกกาบบัว											นกกาบบัว
	นกหัวโตมลายู							นกหัวโตมลายู				นกหัวโตมลายู
	นกกะเต็นใหญ่ปีกสีน้ำตาล											
	นกแต้วแล้วป่าโกงกาง									นกแต้วแล้วป่าโกงกาง		
	นกตีนเทียน							นกตีนเทียน		นกตีนเทียน		
	นกกาน้ำเล็ก							นกกาน้ำเล็ก				
	นกออก											
	เหยี่ยวแดง											
	นกกะเต็นแดง											

ที่มา : www.ebird.org

หมายเหตุ : การรวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์ ebird.org เป็นสรุปจากรายงานการพบเจอนกชนิดต่าง ๆ ในพื้นที่ในช่วงเดือนต่าง ๆ ซึ่งในบางเดือนของนกบางชนิดจะไม่มีรายงานการพบเจอ ปฏิทินนี้จึงมีการเว้นว่างไว้

☐

ไม่มีรายงานการพบนก

ตารางที่ 3 ปฏิทินกิจกรรมชุมชนตำบลคลองประสงค์

กิจกรรมชุมชน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ท่องเที่ยว	ท่องเที่ยว										ท่องเที่ยว	
ทำนาข้าวสังข์หยด						เพาะกล้า	เตรียมดิน	หว่าน	ใส่ปุ๋ย			เก็บเกี่ยว
ทำกะปิ									ช่วงชาวประมงพื้นบ้านนำเรือออกไปจับตัวกุ้งเคยและผลิตกะปิ			
ผลิตภัณฑ์น้ำผึ้ง	การล่อผึ้งโพรง			การเก็บผลผลิต	จัดการรัง			การเก็บผลผลิต	การเก็บผลผลิต	จัดการรัง	การล่อผึ้งโพรง	
ผลิตภัณฑ์ชันโรง	จัดการรัง			การเก็บผลผลิต		จัดการรัง						
ผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว	ตลอดทั้งปี											
กลุ่มเรือหัวโทงจำลอง												
ผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ												
ผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะ												
ผลิตภัณฑ์ผ้าจากลายใบไม้												

หมายเหตุ : ☐ ไม่ได้ผลิตในช่วงเดือน

2.2) การส่งเสริมผลิตภัณฑ์จากความหลากหลายทางชีวภาพที่มีศักยภาพในการส่งเสริมทางการค้า

มุ่งเน้นในการพัฒนาผลผลิตของตำบลคลองประสงค์ ควรคำนึงถึง “ผลดีอย่างไรจึงจะปล่อยก๊าซคาร์บอนให้น้อยที่สุด” แต่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อความเป็นแหล่งพื้นที่นกอพยพที่สำคัญระดับประเทศ โดยมีแนวทาง ดังนี้

- **การสร้างแบรนด์ให้กับผลผลิตของตำบลคลองประสงค์** เป็นการสร้างแบรนด์หรือเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ที่ได้รับการออกแบบ เพื่อแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของแบรนด์ มีหน้าที่ในการสื่อสารให้ลูกค้าจดจำได้ถึงตัวตน และบุคลิกของแบรนด์ อีกทั้งยังเป็นการช่วยเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า/บริการในพื้นที่ตำบลคลองประสงค์ จากความสำคัญของพื้นที่ในการเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของนกอพยพ จึงได้ออกแบบแบรนด์/สัญลักษณ์ให้มีความเชื่อมโยงกับนกอพยพ โดยแบรนด์ดังกล่าว มุ่งเน้นสื่อสารไปยังผู้บริโภค และนักท่องเที่ยวที่เข้ามายังตำบลคลองประสงค์ ได้รับรู้ถึงความสำคัญของผลิตภัณฑ์ที่ใช้เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์นี้ ว่าเป็นสินค้าที่มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ และพื้นที่นี้เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพและเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพ ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ประทับเครื่องหมายนี้ แสดงให้เห็นว่าเป็นสินค้าที่มีการคำนึงถึงการอนุรักษ์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพ มีการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรทางชีวภาพ

โดยแนวทางการพัฒนาการอัตลักษณ์สินค้าและแบรนด์ของผลิตภัณฑ์ มีดังนี้

- (1) การพัฒนาอัตลักษณ์สินค้าและแบรนด์ของผลิตภัณฑ์
 - (1.1) การศึกษาและทบทวนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมาของชุมชน นกน้ำอพยพ ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่
 - (1.2) ศึกษาแนวทางการพัฒนา และเครื่องมือการตลาดและกลยุทธ์เทคนิค ที่จะนำมาใช้ในการสร้างอัตลักษณ์สินค้าและแบรนด์ของผลิตภัณฑ์
 - (1.3) เก็บข้อมูลในพื้นที่
 - (1.4) การวิเคราะห์และพัฒนาอัตลักษณ์สินค้าและแบรนด์ของผลิตภัณฑ์
 - (1.5) สร้างอัตลักษณ์สินค้าและแบรนด์ของผลิตภัณฑ์
- (2) เสนอช่องทางการจัดจำหน่ายและพัฒนาแบบบรรจุภัณฑ์
 - (2.1) รับฟังข้อเสนอแนะจากพื้นที่ และนำมาปรับปรุงพัฒนาของอัตลักษณ์ใหม่ของสินค้า รูปแบบของบรรจุภัณฑ์พัฒนา และช่องทางการตลาดที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่
 - (2.2) จัดฝึกอบรมกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน ในส่วนของการใช้เครื่องมือการตลาด และกลยุทธ์เทคนิคที่ได้ออกแบบและพัฒนาแล้ว แก่ผู้นำผลิตภัณฑ์ชุมชน และเครือข่าย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
 - (2.3) เผยแพร่องค์ความรู้สู่สาธารณะ

ทั้งนี้ หลังจากมีการพัฒนาแบรนด์หรือเครื่องหมาย สำหรับผลิตภัณฑ์ชุมชนในตำบลคลองประสงค์แล้ว ในการที่มีการรับรองสำหรับผลิตภัณฑ์ที่สามารถใช้ได้ ต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ โดยมีกรอบ ดังนี้

- เป็นสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ในตำบลคลองประสงค์
- เป็นสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้วัสดุจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือมีเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โดยการรับรองสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ ให้เป็นอำนาจหน้าที่การพิจารณาของคณะกรรมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพปากแม่น้ำกระบี่ ตำบลคลองประสงค์

- **การส่งเสริมอาหารพื้นถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอาหาร** เป็นการเชื่อมโยงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ อัตลักษณ์ท้องถิ่น และวิถีชุมชนมุสลิมดั้งเดิม ซึ่งพื้นที่ตำบลคลองประสงค์มีวัตถุดิบพื้นถิ่นชั้นดี ในการประกอบอาหารที่จะนำไปสู่การสร้างอัตลักษณ์อาหารของพื้นที่ เพื่อใช้เป็นแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอาหารพื้นที่เกาะกลาง ตำบลคลองประสงค์ จังหวัดกระบี่ เช่น ข้าวสังข์หยดอาหารทะเล ผักท้องถิ่น รวมถึงเมนูอาหารเฉพาะถิ่น

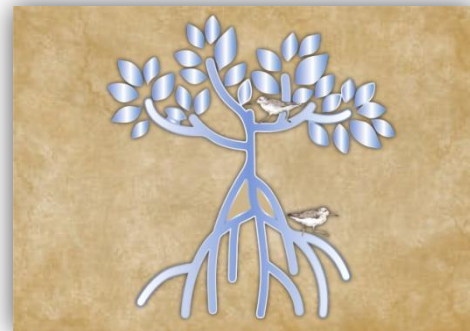
- การส่งเสริมการผลิตผลิตภัณฑ์ให้มีการเชื่อมโยงกับการอนุรักษ์นกน้ำอพยพ สืบเนื่องมาจากความสำคัญของพื้นที่ตำบลคลองประสงค์ ในการเป็นแหล่งนกน้ำอพยพและใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพ ควรส่งเสริมให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ในชุมชนได้มีการเชื่อมโยงกับนกน้ำอพยพ เช่น การออกแบบลวดลายบนผ้าบาติก การใช้ประโยชน์จากถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพในการย้อมผ้า การสรรค์สร้างหัตถกรรมกะลามะพร้าวเป็นรูปนก และการวาดลวดลายนกน้ำอพยพบนเรือหัวโทง

ตัวอย่าง : ลวดลายผ้าบาติก

การออกแบบลวดลายบนผ้าบาติก ให้มีความเชื่อมโยงกับพื้นที่นกน้ำอพยพ ด้วยการสร้างสรรค์ลายนกน้ำอพยพบนผืนผ้า ที่คำนึงถึง Low Carbon ในขั้นตอนการผลิตทุกขั้นตอน

ผลักดันการประกวดลวดลายผ้าบาติก เพื่อนำมาสร้างสรรค์ในพื้นที่ตำบลคลองประสงค์

ตัวอย่างเพทลลายผ้าบาติก ที่โครงการได้ดำเนินการออกแบบ เพื่อใช้เป็นตัวอย่าง

ตัวอย่าง : หัตถกรรมกะลามะพร้าว

ส่งเสริมการพัฒนาหัตถกรรมกะลามะพร้าวตัวนกน้ำอพยพ เพื่อนำไปใช้เป็นส่วนประกอบของการตกแต่งในพื้นที่ตำบลคลองประสงค์ เช่น ร้านอาหาร โฮมสเตย์ รถสามล้อเครื่อง เป็นต้น เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของพื้นที่ที่ประจักษ์ให้นักท่องเที่ยวได้เห็น

ตัวอย่าง : การออกแบบแพ็คเกจให้กับผลิตภัณฑ์

แพ็คเกจ ควรมีลักษณะไม่ซับซ้อนและหาได้ในท้องถิ่น และคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

ขวดใส่น้ำผึ้งชนิดโรงหรือผลิตภัณฑ์แปรรูปอื่นๆ เช่น ครีม และแยม เป็นต้น

3) มาตรการสร้างแรงจูงใจหรือสนับสนุน มี 1 กลไก ได้แก่

(1) การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของพื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพปากแม่น้ำกระบี่ มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพของชุมชนให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของพื้นที่ให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สร้างความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมในระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ ความสำคัญและคุณค่า ภัยคุกคาม และการบริการทางระบบนิเวศของพื้นที่ และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นในการใช้ทรัพยากรในของพื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพปากแม่น้ำกระบี่

แนวทางการดำเนินการ ได้แก่ การสร้างช่องทางการสื่อสาร เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ การอนุรักษ์ คุ่มครอง พื้นที่ และใช้ประโยชน์จากถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพ การจัดกิจกรรมรณรงค์ อบรบ สัมมนา และการประชุมเพื่อสร้างความรู้ ความตระหนักและสร้างแรงจูงใจ การจัดทำนิทรรศการ ค่ายเยาวชน ฯลฯ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านนกน้ำอพยพ การสร้างแรงจูงใจให้หน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์

ให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพ ให้ชุมชนท้องถิ่นทราบ ควบคู่กับการบังคับใช้กฎระเบียบ และกฎหมายอย่างจริงจัง ผ่านสื่อต่าง ๆ และการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ การอนุรักษ์ชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการแสวงหาความร่วมมือจากภาคเอกชน ผ่านการจัดกิจกรรม CEPA และยุทธศาสตร์ความร่วมมือ ด้านการอนุรักษ์กับภาคเอกชนในระยะยาว

6. ข้อเสนอแนะ

กลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจ ในการอนุรักษ์นกน้ำอพยพและใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่ มุ่งเน้นการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวโดยชุมชนในตำบลคลองประสงค์ เพื่อให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์ และกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ ควบคู่กับการอนุรักษ์พื้นที่ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพ ซึ่งได้แก่ ระบบนิเวศของปากแม่น้ำกระบี่ ประกอบด้วย ป่าชายเลน และหาดเลนในพื้นที่ ซึ่งในการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาทางด้านการเศรษฐศาสตร์จากการศึกษา และการสังเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกระบวนการมีส่วนร่วมในพื้นที่ สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะที่ต้องดำเนินการเพื่อขับเคลื่อน และสนับสนุนกลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจ ซึ่งผลการศึกษาได้เสนอมา ดังนี้

- จัดส่งข้อมูลผลการศึกษาให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในระดับพื้นที่เพื่อใช้เป็นข้อมูล แนวทางการจัดทำแผนงานสนับสนุนหรือขับเคลื่อนการดำเนินงานต่อไป โดยเฉพาะ ร่าง ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลคลองประสงค์ สามารถเป็นจุดเริ่มต้นในการขับเคลื่อนการทำงานในระดับพื้นที่ร่วมกับภาคประชาชนต่อไป
- เนื่องจากการขับเคลื่อนการทำงานในระดับพื้นที่ ประชาชนต้องได้รับการสนับสนุนและการประสานความร่วมมือทั้งในระดับพื้นที่และราชการส่วนกลาง จึงมีข้อเสนอให้หน่วยงานพื้นที่พิจารณาต่อไป
- การพัฒนากิจกรรมชุมชน ในกรอบของด้านการสื่อสาร การให้การศึกษา และการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชน เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพในยั่งยืนต่อไป
- การสนับสนุนแนวทางการเข้าถึงช่องทางการสนับสนุนเงินจากหน่วยงานภายนอก ทั้งจากภาครัฐ เอกชน ตลอดจนองค์กรนานาชาติต่าง ๆ
- การพัฒนาโครงการธนาคารขยะ สามารถขับเคลื่อนได้ โดยสามารถขอทุนจากโครงการกองทุนสิ่งแวดล้อม
- การพัฒนาแบรนด์หรือเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ที่สื่อถึงการเป็นผลิตภัณฑ์ เพื่อการอนุรักษ์ถิ่นที่อยู่อาศัยในพื้นที่ ต้องมีการพัฒนาเครื่องหมายร่วมกันของประชาชนในพื้นที่ และมีข้อตกลงร่วมกันถึงการนำเครื่องหมายและสัญลักษณ์ดังกล่าวไปใช้

- การท่องเที่ยวโดยชุมชนสามารถส่งเสริมเป็นการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำได้ เช่น การใช้เรือพายนำเที่ยวในป่าชายเลน หรือการใช้เรือไฟฟ้าในการพาไปดูนก เป็นต้น
- ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ เพื่อลดปัญหาของการนำขยะขึ้นเรือไปทิ้งบนฝั่ง
- เนื่องจากตำบลคลองประสังค์ มีการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และจากหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบ ซึ่งในการขับเคลื่อนกลไกด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลคลองประสังค์ ต้องมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ที่สนับสนุนการท่องเที่ยวในพื้นที่ หรือสามารถขับเคลื่อนโดยผ่านร่าง ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลคลองประสังค์ได้
- การคุ้มครองพื้นที่นกอพยพในพื้นที่ตำบลคลองประสังค์ สามารถขับเคลื่อนพื้นที่คุ้มครองตามกรอบของ OECMs (Other Effective Area-Based Conservation Measures หรือมาตรการอนุรักษ์เชิงพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพ) ในกลุ่มที่ 2 พื้นที่อนุรักษ์รอง (Secondary Conservation) ซึ่งตำบลคลองประสังค์อยู่ในหลักเกณฑ์ในการเป็น “เขตพื้นที่อนุรักษ์ ซึ่งจัดการโดยชุมชนท้องถิ่น” เนื่องจากเป็นถิ่นอาศัยของนกอพยพ ซึ่งเป็นชนิดพันธุ์หายากและใกล้สูญพันธุ์ในบัญชี IUCN Red List และ บัญชี Thailand Red List

7. ข้อจำกัด

จากการศึกษากลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจ ในการอนุรักษ์นกอพยพและใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เครือข่ายนกอพยพปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่ พบว่ามีข้อจำกัดเกี่ยวกับการดำเนินการ ดังนี้

- เนื่องจากนกอพยพจะมีอยู่ในช่วงเวลาสั้น ๆ ในช่วงฤดูหนาว ซึ่งกรอบเวลาการดำเนินการของโครงการจะไม่ครอบคลุมช่วงเวลาทั้งหมด ที่นกอพยพมาพักอาศัยอยู่ที่ปากแม่น้ำกระบี่ จึงทำให้การเก็บข้อมูลไม่เพียงพอ
- การเก็บข้อมูลนกอพยพ เพื่อนำมาจัดทำรายงานยังไม่มีการจัดเก็บที่เป็นระบบ
- ตำบลคลองประสังค์ยังขาดการเก็บสถิตินักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว เนื่องจากไม่ได้เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของจังหวัด ส่งผลให้การเก็บข้อมูลนักท่องเที่ยวเพื่อประเมินมูลค่าด้านเศรษฐศาสตร์ยังไม่สะท้อนภาพของมูลค่าที่เกิดจากการท่องเที่ยวที่แท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- BIOFIN. (2021). **Catalogue of Finance Solutions - BIOFIN Thailand**. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2565. จาก <https://www.biofin.org/knowledge-product/catalogue-finance-solutions-biofin-thailand>
- IUCN (2016). **The IUCN Red List of Threatened Species 2016**. Accessed on 5 December 2022. From <https://www.iucnredlist.org/>
- Piyakarn Teartisup (2019). **ASEAN FLYWAY NETWORK WATERBIRD CENSUS AND WETLAND ASSESSMENTS 2019**.
- THE RAMSAR CONVENTION SECRETARIAT. **The 4th Strategic Plan 2016 – 2024**. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565. จาก <https://ramsar.org>
- UNDP Thailand. **โครงการ BIOFIN**. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2565. จาก <https://www.biofin.org/knowledge-product/catalogue-finance-solutions-biofin-thailand>
- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ม.ป.ป.). **นกชายเลนที่พบในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล**. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565. จาก https://km.dmcr.go.th/c_1/s_362/d_18958
- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. **รายงานสถานการณ์ด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และการกัดเซาะชายฝั่งของจังหวัดกระบี่**. 2563
- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง.(2563) **สัตว์ในป่าชายเลน**. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565. จาก <https://dmcrth.dmcr.go.th/manpro/detail/11687/>
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. 2565. **แผนการจัดการอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี (พ.ศ. 2566-2570)**. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565. จาก <https://portal.dnp.go.th/Content/nationalpark?contentId=28599>
- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2560). **ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)**. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565. จาก <http://oops.mnre.go.th/th/news/detail/9272>
- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. **ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)**. 2560.
- กระบี่. (2566). **แผนพัฒนาจังหวัดกระบี่ พ.ศ. 2566 - 25670 ฉบับทบทวนรอบปี พ.ศ. 2566**. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565. จาก http://krabi.thailocallink.com/news_develop_plan

กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน 2562-2565. 2562.

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน 2562-2565. (2562). แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน พ.ศ. 2562-2565. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565. จาก <http://www.osmsouth-w.moi.go.th/main/post/3192>

กัญจนชญา เม้าส์. (2561). การประเมินมูลค่าเศรษฐกิจของการบริการของระบบนิเวศบริเวณแหล่งต้นน้ำ ที่เสี่ยงต่อการเกิดดินถล่มและการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการลงทุนเพื่อเพิ่ม เสถียรภาพของลาดดิน.

จังหวัดกระบี่. (2565). แผนพัฒนาจังหวัดกระบี่ พ.ศ.2566 - 25670 ฉบับทบทวนรอบปี พ.ศ. 2566. จาก <https://www.onep.go.th/reddatavertebrates/>

ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์. (2544). การใช้เครื่องมือเศรษฐศาสตร์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. วารสารเศรษฐศาสตร์, 8 (1) เทศบาลเมืองกระบี่. (2561). แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561 – 2565) เทศบาลเมืองกระบี่. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565. จาก <https://www.krabicity.go.th/strategy/?cid=16>

เทศบาลตำบลกระบี่น้อย. (2561). แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2561 – 2565 เทศบาลตำบลกระบี่น้อย. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565. จาก <https://www.krabinoi.go.th>

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครอง สิ่งแวดล้อม ในท้องที่อำเภออ่าวลึก อำเภอเมืองกระบี่ อำเภอเหนือคลอง อำเภอกลองท่อม และอำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ พ.ศ. 2559. เล่ม 133 ตอนพิเศษ 76 ง. เล่ม 133 ตอนพิเศษ 76 ง. ราชกิจจานุเบกษา. 31 มีนาคม 2559.

ผู้จัดการออนไลน์ (2559, 18 มกราคม). นักท่องเที่ยวแห่ชมนกอพยพหนีหนาวที่คลองทะเล จ.กระบี่ สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565. จาก <https://mgronline.com/south/detail/9590000005909>

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. เล่ม 135 ตอนที่ 24 ก. ราชกิจจานุเบกษา. 6 เมษายน 2561

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570). เล่ม 139 ตอนพิเศษ 258 ง. ราชกิจจานุเบกษา. 1 พฤศจิกายน 2565

เพ็ญพร เจนการกิจ. (2558). **ทุนทรัพยากรทางธรรมชาติ: มูลค่า การพัฒนาและการอนุรักษ์ (Natural Resource Capital: Value, Development, and Conservation)**. การประชุมวิชาการและ นำเสนอผลงานวิชาการเครือข่ายงานวิจัยนิเวศวิทยาป่าไม้ประเทศไทย ครั้งที่ 5 คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระหว่างวันที่ 16 - 17 ธันวาคม พ.ศ. 2558. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565. จาก <https://conference.forest.ku.ac.th>

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนพฤกษศาสตร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562. เล่ม 136 ตอนที่ 49 ก.
ราชกิจจานุเบกษา. 14 เมษายน 2562.

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2563. เล่ม 137 ตอนที่ 46 ก.
ราชกิจจานุเบกษา. 23 มิถุนายน 2563.

พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกักพืช (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 และ
พระราชบัญญัติกักพืช (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551. เล่ม 125 ตอนที่ 40 ก. ราชกิจจานุเบกษา.
1 มีนาคม 2551.

พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2558. เล่ม 132 ตอนที่ 34 ก. ราชกิจจานุเบกษา. 28 เมษายน 2558.

พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562. เล่ม 136 ตอนที่ 71 ก. ราชกิจจานุเบกษา. 29 พฤษภาคม 2562.

พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507. เล่ม 81 ตอนที่ 38. ราชกิจจานุเบกษา. 28 เมษายน 2507.

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561. เล่ม 135
ตอนที่ 27 ก. ราชกิจจานุเบกษา. 19 เมษายน 2561.

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535. เล่ม 109 ตอนที่ 37.
ราชกิจจานุเบกษา. 4 เมษายน 2535.

พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558. เล่ม 132 ตอนที่ 21 ก.
ราชกิจจานุเบกษา. 26 มีนาคม 2558.

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562. เล่ม 136 ตอนที่ 70 ก. ราชกิจจานุเบกษา. 29
พฤษภาคม 2562.

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562. เล่ม 136 ตอนที่ 71 ก. ราชกิจจานุเบกษา. 29 พฤษภาคม 2562.

มิ่งสรรพ ขาวสอาด, กอบกุล رایะนาคร. (2522). **เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม.**
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580). เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก. ราชกิจจานุเบกษา. 13 ตุลาคม
2561

สมหญิง และคณะ. (2552). ความหลากหลายชนิดและการใช้ประโยชน์พื้นที่ของนกป่าในป่าดิบเขา เขตรักษา
พันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง จังหวัดเลย. หน้า 51-67. ใน ผลงานวิจัย และรายงานความก้าวหน้างานวิจัย
ประจำปี 2553. กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช.
กรุงเทพฯ.

สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ (2565, 4 เมษายน). **เหยี่ยวออสเปรอพยพมาจากประเทศรัสเซียมายังจังหวัด
กระบี่ สร้างความตื่นเต็นให้กับนักดูนกเป็นอย่างมาก ต่างยกย่องให้จังหวัดกระบี่เป็นจังหวัดที่มี**

สถานที่ศูนย์กลางที่สมบูรณ์แห่งหนึ่งของประเทศไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565. จาก <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG220404111528947>

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2558). **แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. 2558-2564** สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565. จาก <https://chm-thai.onep.go.th/?p=2325>

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2560). **แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. 2560 - 2565).**

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2560). **แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2560 – 2565.** สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565. จาก <https://www.onep.go.th/book/environmental-quality-management-plan-2560-2564>

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2561). **โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทย.**

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2565). **(ร่าง) กรอบงานความหลากหลายทางชีวภาพของโลกหลังปี ค.ศ. 2020.**

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2563. **ชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามของประเทศไทย (สัตว์มีกระดูกสันหลัง).** สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. **แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลาย**

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.). (2564). **แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570.**

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.). (2564). **แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570.** สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565. จาก <https://www.bcg.in.th/bcg-action-plan/>

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 15. (2565). **รายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อมภาคใต้ฝั่งตะวันตก ปี 2564.**

องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือคลอง. (2564). **แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566-2570).** สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565. จาก <http://nuakhleng.go.th>

องค์การบริหารส่วนตำบลไสไทย (2565). **แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566-2570).** สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565. จาก <https://www.saithai.go.th/strategy/?cid=9>

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองเขม้า. (2561). **แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561 - 2564).** สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565. จาก <https://www.klongkhamao.go.th>

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองประสังข์. (2565). **แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566-2570)**. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565. จาก <https://klongprasong.go.th>

องค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์ (2561). **ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์**. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565. จาก <http://www.talingchanlocal.go.th>

องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง (2565). **แผนพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ประจำปีงบประมาณ 2566-2570**. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565. จาก <http://www.aonang.go.th/index.php>

อรรถพล นาขว. (2557). **ความหลากหลายของนกในพื้นที่บริเวณทะเลแก้ว ตำบลบ้านคลอง และตำบลพลายชุมพล จังหวัดพิษณุโลก**. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม:พิษณุโลก.

รายชื่อผู้ดำเนินโครงการ

โครงการจัดการพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพ : การพัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์
และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์นกอพยพและใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพอย่างยั่งยืน ใน
พื้นที่เครือข่ายนกอพยพปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่

ผู้บริหารที่กำกับดูแลงาน

๑. นายพิรุณ สัยยะสิทธิ์พานิช เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒. นางสาวจิตตินันท์ เรืองวีรยุทธ ผู้อำนวยการกองจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

คณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างที่ปรึกษา

๑. นางตติยา อุตระการ
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ	ประธานคณะกรรมการ
๒. นางอุษารัตน์ จันทร์ภักดี
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ	กรรมการ
๓. นายปริญญา ลิฬหนนท์
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ	กรรมการ
๔. นางสาวสาวิตรี บุญญลักษณ์
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ	กรรมการ
๕. นางสาวมยุรี ชัยพลา
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	กรรมและเลขานุการ

รายชื่อคณะผู้ศึกษา
บริษัท เทสโก้ จำกัด

๑. นางอรพินท์ คงเดชอดิศักดิ์	หัวหน้าโครงการ
๒. ผศ.ดร.นฤมล แก้วจำปา	ผู้เชี่ยวชาญด้านนิเวศวิทยา
๓. นางสาวทัตทยา พิทยาภา	ผู้เชี่ยวชาญด้านนก
๔. นางปรียาณัฐ บัวทองจันทร์	ผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาด (๑)
๕. นางสาวธิดารัตน์ คำล้อม	ผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาด (๒)
๖. ผศ.ดร.ศุภนันท์ ร่มประเสริฐ	ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์
๗. นายเชาวลิต สวัสดิรักษา	ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย
๘. นายชาญณฤทธิ โฉมช่วย	ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจและสังคม
๙. ผศ.ดร.ปิยะกาญจน์ เทียธิทรัพย์	ผู้เชี่ยวชาญด้านการมีส่วนร่วม
๑๐. นายทรงยศ อยู่สุข	ผู้เชี่ยวชาญด้านสารสนเทศภูมิศาสตร์ (๑) และเลขานุการโครงการ
๑๑. รศ.ประพจน์ เกิดสืบ	ผู้เชี่ยวชาญด้านสารสนเทศภูมิศาสตร์ (๒)
๑๒. นายสุภัทชัย เพ็ชรซึก	นักวิชาการด้านสารสนเทศภูมิศาสตร์
๑๓. นางสาวอาจิณี คงแย้ม	นักวิชาการด้านสิ่งแวดล้อม
๑๔. นางสาวรณิทธิย์ สานนท์	นักวิชาการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน
๑๕. นางสาวดุสิตา ไตรตรง	นักวิชาการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน
๑๖. นางสาวกัญญาวดี แสนสินรังสี	นักวิชาการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน
๑๗. นางสาวพัชรพร สุโพธิ์	นักวิชาการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน
๑๘. นางสาวใบไม้ มอญจำแลง	ผู้ช่วยนักวิชาการด้านการมีส่วนร่วม
๑๙. นายจิรพงษ์ ยะนิล	ผู้ช่วยนักวิชาการด้านสารสนเทศภูมิศาสตร์